

Balla József

Integritási kockázatok csökkentése a határrendészek körében

A kiadvány a KÖFOP-2.2.3-VEKOP-16-2016-00001
„Kapacitásfejlesztés és szemléletformálás a korrupciós esetek
nagyobb arányú felderítése, illetve megelőzése érdekében”
című projekt keretében készült.

Szerző:
Dr. Balla József

Olvasószerkesztő:
Strángli Szandra Letícia

Sorozatszerkesztő:
Dr. Klotz Péter

A kézirat lezárásának dátuma:
2018. december 8.

Kiadja:
© NKE, 2019
Felelős kiadó:
Prof. Dr. Kis Norbert
Dékán

A mű szerzői jogilag védett. Minden jog, így különösen a sokszorosítás,
terjesztés és fordítás joga fenntartva. A mű a kiadó írásbeli hozzájárulása
nélkül részeiben sem reprodukálható, elektronikus rendszerek
felhasználásával nem dolgozható fel, azokban nem tárolható,
azokkal nem sokszorosítható és nem terjeszthető.

Balla József

*Integritási kockázatok csökkentése
a határrendészek körében*

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM

BUDAPEST

TARTALOM

1. Bevezetés	5
2. Határrendészeti tevékenység	7
3. Korrupciós cselekmények megelőzése.....	15
4. Határrendészeti jellegű korrupciós cselekmények.....	19
5. Határrendészeti jellegű korrupciós cselekmények megelőzése...	23
6. Intelligens határátkelőhely.....	42
Felhasznált irodalom	44

1. BEVEZETÉS

„Tilos a FEP¹ beosztottainak hatáskörüket túllépni, más szervek hatáskörébe beavatkozni, előnyöket kérni, az utasoktól ajándékot elfogadni.”² olvashatjuk többek között az 1982-ben, a határforgalom ellenőrzésben résztvevő sorállomány részére kiadott kézikönyvben.

Ez a szabályozás is egyértelműen mutatja azt, hogy nem „új keletű” azon ideológiai megközelítés, amikor nem csak azt kell meghatározni egy munkakör ellátásához, hogy az azt ellátó személynek mi a feladata, a felelőssége és a kötelessége, hanem azt is, hogy milyen tiltó rendelkezések vonatkoznak rá.³

A határrendészeti szolgálati ág korrupciós veszélyeztetettségénél elsődleges azon asszociáció, amely arra irányul, hogy ez a „magatartási forma” csak a határforgalom-ellenőrzésében van jelen.

Ezt a feltevést cáfolja például egy 1977-es szabályzat, amely rögzítette, hogy *„Tilos a járőrnek beszélgetést folytatni a szomszéd állam polgári lakosaival, határőrizeti közegeivel vagy katonáival, őket*

---

1 Forgalomellenőrző pont rövidítése.

2 Belügyminisztérium Határőrség Országos Parancsnoksága: Kézikönyv a BM Határőrség határforgalom ellenőrzésében résztvevő sorállomány részére, Belügyminisztérium Határőrség Országos Parancsnokság, Budapest, 1982, 71 p.

3 Például abban az időben, a korrupciós kísértést még a két társadalmi rendszer antagonisztikus ellentététől áthatott nyugat-berlini sajátos utazási szabályok is tálcán kínálták. A nyugat-berlini lakosok ugyanis gyakorlatilag két úti okmánnyal is rendelkezhettek (így nyugat-berlini személyi igazolvánnyal és NSZK-útlevelel). Nemzetközi utazásaik során egyik országban az egyik, másik országban a másik okmányukkal utaztak, attól függően, hogy számukra melyik nyújtott kedvezőbb feltételeket, illetve melyiket fogadták el az adott országban.

Deák József: Külföldi határőrizeti anyagok megjelenése a Belügyi Szemle Tájékoztatójában (1964—1972), *Magyar Rendészet*, 16. évfolyam 1. szám, 2016, 25-32. p.

*megajándékozni, tőlük bármit elfogadni.*⁴ Megállapítható tehát, hogy már a rendszerváltozás előtt is, mind a két szolgálati formánál szükségesnek és indokoltnak tartották írásban szabályozni az előny és az ajándék kérésének, valamint elfogadásának tiltását. Ezzel együtt azonban mindenképpen ki kell azt is hangsúlyozni, hogy a határrendészeti feladatokat ellátó állományra mint a társadalom szerves részére is hatást gyakorol a teljes társadalomra jellemző magatartási formák összessége.

Ebből adódóan a korrupciós cselekmények elleni fellépés csak abban az esetben lehet eredményes, ha a szélesebb társadalmi közegben is sikerül azt visszaszorítani. Hangsúlyt kellene azonban arra is fordítani, hogy jelenleg szinte valamennyi, a korrupció elleni fellépés eszközeként nevesített módszer és eljárás a negatív motiváció irányából közelíti meg a témát, és még inkább „megbélyegzőként” hat.

---

4 Határőrizeti szabályzat a határország sorállománya részére, Belügyminisztérium Határország Országos Parancsnokság, Hőr/4, Budapest, 1977, 70. p.

2. HATÁRRENDÉSZETI TEVÉKENYSÉG

A *határforgalom-ellenőrzést* nem lehet külön kezelni a *határőrizettől*. A két tevékenység tud egy szerves egészet alkotni – amit a szakterminológia helyes alkalmazásával határelőrzésnek nevezünk – és biztosítani az államhatár engedély nélkül, vagy meg nem engedett módon történő átlépésének megakadályozását.⁵

A **határelőrzés** egy gyűjtőfogalom, amely magában foglalja a határőrizeti tevékenységet, valamint a határforgalom-ellenőrzését, amelynek következtében ezen két feladatrendszer egymással mellérendelt szerepet tölt be, és az ellátásukra hivatott szolgálati formák – útlevelkezelői és határrendészjárőr⁶ – biztosítják az államhatár jogellenes átlépésének megakadályozását.

Ennek szervezeti megtestesítéseként jöttek létre 2004. június 16-án a határrendészeti kirendeltségek és annak keretében a határrendészbeosztások.⁷

---

5 Ritecz György értelmezése is kézenfekvő, amikor így fogalmaz: „A gyakorlatban általában megfelelnek róla, hogy a határelőrzés a határforgalom-ellenőrzésen és a határőrizeten kívül magában foglalja a kockázatelemzést és a bűnügyi nyomozást is.” - A Migráció a XXI. század kezdetén című könyvében, 211. p.

6 „A határrendészjárőr egy önkényesen alkotott és mindenki számára elfogadott (azaz a szakzsargonba beépült) fogalomelem, hiszen a rendőrségnél alapvetően járőrszolgálat jellegéről beszélünk, amely szorosan kapcsolódik az ellátandó feladatokhoz, így például közrendvédelmi vagy közlekedésrendészeti feladatokhoz. Ennek megfelelően beszélünk közrendvédelmi járőrszolgálatról is, tehát ebből adódóan a határrendészeti feladatokhoz kapcsolódó járőrszolgálatot ellátót határrendészjárőrnek nevezhetjük.”

Vájlók - Bányai: Határrendészeti Járőrszolgálat, Nemzeti Közszerológiai Egyetem, Budapest, 2014, 8. p.

7 Magyarországon a távolsági határforgalom ellenőrzését és a határőrizetet 1950-ben vonták össze egy szervezetbe, ez a „megoldás” a mai napig érvényben van. Fórizs Sándor: A határőrség első fél éve belügyi alárendeltségben. *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények*. XIX. évfolyam, 2017, 233-242. p.

Fórizs Sándor: A határőrség megszervezése és működése, 1945-1956. In: *Őrzők, vigyázatok a határra! Határvédelem, határőrizet, határvadászok a középkortól napjainkig*. Szerk: Pósn László – Veszprémy László – Boda József – Isaszegi János. Zrínyi Kiadó. Budapest, 2017, 555-608. p.

Az államhatár rendjének védelme a rendőrség egyik fő feladata⁸, amelyet az Alaptörvény nevesít. Az, hogy pontosan mit is jelent ezen megfogalmazás, arra „a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény” ad választ, amely pontosan az alábbiak szerint fogalmaz:

- *őrzi az államhatárt, megelőzi, felderíti, megszakítja az államhatár jogellenes átlépését, ellátja a hatáskörébe utalt idegenrendészeti és menekültügyi feladatokat;*
- *ellenőrzi az államhatáron áthaladó személy- és járműforgalmat, a szállítmányokat – ide nem értve a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK rendeletben meghatározott vámellenőrzést –, valamint végzi a határátléptetést, továbbá biztosítja a határátkelőhelyek rendjét, valamint végzi a közúti határátkelőhelyek üzemeltetését, és a fenntartásukra és fejlesztésükre vonatkozó feladatok végrehajtását;*
- *irányítja a határesemények kivizsgálásával megbízott magyar szervek tevékenységét, felügyeli az államhatár felmérésével, megjelölésével, a határjelek felújításával kapcsolatos munkák végzését,*
- *megteszi az államhatár rendjét közvetlenül veszélyeztető konfliktushelyzet és a tömeges méretű migráció kezeléséhez szükséges intézkedéseket, továbbá elhárítja az államhatár rendje ellen irányuló erőszakos cselekményeket.*⁹

A szabályozásból egyértelműen kitűnik, hogy a **határrendészet**¹⁰ túlmutat a határőrizeten és a határforgalom-ellenőrzésen, tehát amikor a korrupciós veszélyeztetettségről van szó, akkor valamennyi, a határrendészeti szolgálati ágnál rendszeresített beosztás¹¹ „megtalálható”

---

8 Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) 46. § (1)

Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=140968.248458

(Utolsó letöltés dátuma: 2018.12. 08.)

9 A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. §.

Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=21269.314601

(Utolsó letöltés dátuma: 2018.12. 08.)

10 A határrendészet az államhatár őrzését, a határforgalom-ellenőrzését, a határrend fenntartását és egyéb más jogszabályban meghatározott feladatot végző szervezetek ilyen irányú működésük, megnyilvánulásuk általános megnevezése.

11 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről. Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=176146.350652 (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

munkakör elemzését végre kell hajtani.¹² Első megközelítésre ez egy könnyű és egyértelműen elhatárolható kérdésnek látszik, de a valóságban sajnos nem ez a helyzet.

A legnagyobb gondot az jelenti, hogy jelenleg nincs egyértelműen meghatározva az, hogy milyen szervezeti elemek, valamint beosztások és munkakörök tartoznak a határrendészeti szolgálathoz.

Mire is alapozzuk ezen kijelentésünket?

Magyarország – 2007. december 21-től – több kelet-közép-európai országgal a schengeni térség teljes jogú tagja, így a schengeni térség szárazföldi belső határain¹³ megszűnt a határellenőrzés.¹⁴

A légi határellenőrzésnél a belső légi járatok¹⁵ határforgalom ellenőrzésének megszüntetésére 2008. március 29-én került sor.

A teljes jogú schengeni csatlakozás utáni, *önálló határőrség* „fenntarthatóságának”, de inkább indokoltságának és létjogosultságának kérdésköre már az ország európai uniós csatlakozásának időpontjától sokat vitatott kérdéssé vált. Egyértelmű, hogy az önálló szervezet kezei között, „tisztán” elkülöníthetőek voltak a határőrizeti, a határforgalom ellenőrzési tevékenységek, a végrehajtásért felelősséggel tartozó szervezetek és a konkrét feladat végrehajtását foganatosító állomány is. (Pontosabban szólva a határőrizeti kirendeltségek (71 db) és a határforgalmi kirendeltségek (54 db) a 2004-es összevonásig, mert azt követően 63 db határrendészeti kirendeltség alakult.)

---

12 Varga János: Korrupciós kockázatok a határrendészetben. *Magyar Rendészet*, 12. évfolyam 3. szám, 2012, 13-21. p.

13 Ide tartoznak: Ausztria, Szlovákia, Szlovénia

14 A Tanács Határozata (2007. december 6.) a schengeni vívmányok rendelkezéseinek a Cseh Köztársaságban, az Észt Köztársaságban, a Lett Köztársaságban, a Litván Köztársaságban, a Magyar Köztársaságban, a Máltai Köztársaságban, a Lengyel Köztársaságban, a Szlovén Köztársaságban és a Szlovák Köztársaságban történő teljes körű alkalmazásáról (2007/801/EK).

Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:323:0034:0039:HU:PDF> (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

15 Belső légi járat: olyan, kizárólag a tagállamok területéről induló, illetve oda érkező légi járat, amely harmadik ország területén nem szakítja meg az útját.

Integritási kockázatok csökkentése
a határrendészek körében

MEGNEVEZÉS		MENNYISÉG
Országos Parancsnokság (központi szerv)		1
határőr igazgatóság (területi szerv)		10
Helyi szintű szervek	határőrizeti kirendeltség	71
	határforgalmi kirendeltség	54
	bűnügyi és felderítő szolgálat	26
	határvadász század	15
	idegenrendészeti központ	8
	<i>helyi szintű szervek összesen</i>	174

1. sz. táblázat

A határőrség szervezeti elemeinek megnevezése és száma 2003-ban.
*Forrás: A szerző által készített kimutatás az Országos Rendőr-főkapitányság
Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály Határrendészeti és
Kompenzációs Osztály által biztosított adatok alapján.*

MEGNEVEZÉS		SCHENGEN KÜLSŐ HATÁR- SZAKASZ	SCHENGEN BELSŐ HATÁR- SZAKASZ	MENNYISÉG
Országos Parancsnokság (központi szerv)		0	1	1
határőr igazgatóság (területi szerv)		5	5	10
H e l y i s z i n t ű s z e r v e k	határrendészeti kirendeltség	34	29	63
	bűnügyi és felderítő szolgálat	14	12	26
	határvadász század ¹⁶	10	5	15
	idegenrendészeti központ	5	3	8
	Helyi szintű szervek összesen	68	55	123

2. sz. táblázat

A határőrség szervezeti elemeinek megnevezése és száma 2004 júliusában.
*Forrás: A szerző által készített kimutatás az Országos Rendőr-főkapitányság
Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály Határrendészeti és
Kompenzációs Osztály által biztosított adatok alapján.*

---

16 Kovács Gábor: A határőrségi csapaterő határrendészeti alkalmazásának szükségessége, elvei, módszerei és lehetőségei, *Határőrségi Tanulmányok*, 6. különszám, 2001, 3-115. p.

A helyi szintű határrendészeti szervezeti elemek száma 125-ről 63-ra változott, amely jelentős, 45%-os (-62) csökkenést eredményezett és kézzelfogható szervezetkorszerűsítést is jelentett.

Egy ilyen jellegű szervezetnél (határrendészeti kirendeltség) nem lehet egyértelműen elkülöníteni a határőrizeti, illetve a határforgalom ellenőrzési feladatok végrehajtását ellátó állomány pontos számát (és szakmailag nem is indokolt), de az tény, hogy mindenki elláthatja mind a két feladatot.

A szervezeti elemek száma hatással lehet a korrupciós cselekmények elleni fellépés hatékonyságára is.

Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása egyben a rendőrség és a határőrség integrációját is eredményezte, 2008. január 01-i hatállyal. A schengeni belső határszakaszon megszűnt határellenőrzés következtében az önálló határrendészeti kirendeltségek is megszűntek (29 db volt korábban), és jelentős státuszcsökkentéssel – alapvetően *határrendészeti alosztály* struktúrával – a belső határszakasszal rendelkező rendőrkapitányságok szervezetébe integrálódtak (ami így létszámcsökkentést is jelentett).

A schengeni külső határszakaszon maradtak az önálló határrendészeti kirendeltségek, egészen 2009. év végéig (34 db). A magyar-horvát határszakaszon, 2009-ben az önálló határrendészeti kirendeltségeket integrálták a határszakasszal és határterülettel rendelkező rendőrkapitányságok szervezetébe (6 db) – kapitányságonként eltérő megnevezésekkel egészen 2013-ig, amikor egységesen *határrendészeti osztály* megnevezést kaptak –, alapvetően *osztály* szervezeti struktúrával.

Jelenleg 21 határrendészeti kirendeltség, és a magyar-horvát határszakaszon 5 rendőrkapitányság feladata a határellenőrzés megszervezése és végrehajtása. Valamennyi érintett szervezeti elem önálló állománytáblával rendelkezik és feladatait „*a Rendőrség szerveiről és a Rendőrség szerveinek feladat- és hatásköréről szóló 329/2007. (XII. 13.) Korm. rendelet*” az alábbiak szerint szabályozza:

- *a külső határon ellátja a határőrizettel, a határforgalom ellenőrzésével, az államhatár rendjével, valamint a külföldiek ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat, illetve végrehajtja az e feladatokból adódó, más rendőri szervek hatáskörébe nem utalt idegenrendészeti feladatokat,*
- *végzi a feladatainak ellátásával összefüggésben felmerülő előállításokat és kíséréseket,*

- a határellenőrzés keretében ellátja a közúti közlekedési bírság kiszabásával kapcsolatos hatósági feladatokat,
- végrehajtja a jogszabályban meghatározott menedékjogi feladatokat.¹⁷

Azok a megyei rendőr-főkapitányságok és helyi rendőrkapitányságok, amelyek nem rendelkeznek sem belső, sem külső schengeni határszakasszal, csak csatolt munkakörben – területi szinten – látnak el határrendészeti feladatot.

A schengeni elvek¹⁸ szerinti határellenőrzés azonban messze túlmutat a nemzeti érdekeken és az ezzel kapcsolatos tevékenységet nemzetközi relációban kell elhelyezni. *„Ezen intézményrendszer az integrált határigazgatás, amely az egységes európai határigazgatási modell meghatározó eszköze. A tagállamok belső biztonságának garantálása érdekében, többek között az irreguláris migráció (bevérdorlás) megelőzésében és „felderítésében” is hatékony eszközként funkcionál. Az integrált határigazgatás öt dimenziójából a harmadik nevesíti a négylépcsős beléptetés-ellenőrzési modellt. Ezen modell a harmadik országokban alkalmazott intézkedéseket, a szomszédos országokkal történő együttműködést, a határellenőrzést és a szabad mozgás térségében foganatosított intézkedéseket foglalja magában.¹⁹ A határellenőrzés, – s benne a határőrizet – ebben a rendszerben és modellben központi, meghatározó szerepet tölt be. Fontos megjegyezni,*

---

17 A Rendőrség szerveiről és a Rendőrség szerveinek feladat- és hatásköréről szóló 329/2007. (XII. 13.) Korm. rendelet 13. §. Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=112629.316896 (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12. 08.)

18 Kovács Gábor: A migráció bűnügyi hatásai a magyar határrendészet kockázatelemzési rendszerére. In: Hautzinger Zoltán (szerk.). A migráció bűnügyi hatásai. 338. p., Budapest, Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat, 2016, 141-150. p.

Kovács Gábor: A Magyar Rendőrség szerepvállalása hazánk határbiztonságában és a schengeni külső határok ellenőrzésében. In: Hautzinger Zoltán (szerk.). Migráció és rendészet. 254. p., Budapest, Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat, 2015, 69-84. p.

19 Az EU schengeni katalógusa Külső határellenőrzés Kiutasítás és visszafogadás, Ajánlások és legjobb gyakorlatok
Forrás: <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?!=HU&f=ST%207864%202009%20INIT>, (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12. 08.)

hogy ezen közösségi intézkedések egymásra épülése, nem csak tagállami kötelezettség, hiszen az is csak egy szegmense a rendszernek.”²⁰

Az európai integrált határigazgatás működtetési kötelezettségéből adódóan azt lehet kijelenteni, hogy valamennyi, a végrehajtásban szolgálatot ellátó rendőr végez határrendészettel összefüggő feladatot. Véleményünk szerint nem csak a szűken vett schengeni külső határszakaszon diszlokáló, határrendészeti szolgálati ág szervezetéhez tartozó határrendészeti kirendeltségek és a magyar-horvát határszakaszon a rendőrkapitányságok állománya veszélyeztetett a határrendészeti „jellegű” korrupciós cselekményekkel, még akkor is, ha a határőrizet és a határforgalom-ellenőrzését konkrétan ők végzik.

A határrendészet túlmutat a határrendészeti szolgálati ágon.²¹ Az integrált határigazgatási modell pontosan azt feltételezi és igényli, hogy minden érintett szervezeti elem rendelkezzen a szükséges határrendészeti ismerettel, amellyel képes a modell elemeként működni (így a beutazási feltételekkel, a jogszerű tartózkodás szabályaival, úti okmány ismerettel, okmányellenőrzéssel, személyazonosítással, vízumismerettel stb.). Ezen megközelítésből adódóan a schengeni belső határon a közrendvédelmi és határrendészeti osztályok területi és helyi szervezeti elemei, a Mélységi Ellenőrzési és Közterületi Támogató Osztály/Alosztály beosztottai, a Készenléti Rendőrség Határrendészeti Igazgatóságok Határvadász Bevetési Osztályai, de ezen túlmenően a rendőrkapitányságok közrendvédelmi, közlekedésrendészeti osztályainak beosztottai is igényelnek bizonyos határrendészeti ismereteket.

A jelenlegi rendőrségi struktúra alapján nincs egyértelmű és pontos válasz arra vonatkozóan, hogy melyik szervezeti elemnél, melyik beosztás az, amely a határrendészeti szolgálati ághoz tartozik.

Ebből adódóan a választott címet „*A határrendészeti szolgálati ág korrupciós veszélyeztetettsége*” kénytelenek vagyunk leszűkíteni a schengeni külső határszakaszon diszlokáló és már említett határrendészeti kirendeltségekre (21 db) és a magyar-horvát határszakaszon

---

20 Balla József, Határőrizeti intézkedések a migrációs válság kezelésére és megszüntetésére. In.: Tóth Péter (szerk.), *Magyarország és a 2015-ös migrációs válság*. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017., 85. p.

21 Ahogy Ritecz György megfogalmazza: „*A gyakorlatban általában megfelelnek róla, hogy a határőrzés a határforgalom-ellenőrzésen és a határőrizeten kívül magában foglalja a kockázatelemzést és a bűnügyi nyomozást is.*” - A Migráció a XXI. század kezdetén című könyvében, 211.

határszakasszal és határterülettel rendelkező rendőrkapitányságokra (5 db). Alapvetően a határőrizeti és határforgalom ellenőrzési munkakörre kell hangsúlyt fektetni úgy, hogy ezt a feladatot nemcsak az érintett 26 szervezeti elem beosztottai láthatják el, hanem a rendőrségi belső átcsoportosítással szinte minden hivatásos állományú „találkozhat” a feladattal.

Ezen túlmenően, a határőrizeti tevékenység során külső erőként kell számolni a Magyar Honvédséggel, kiemelve azt, hogy ez a szerv nem minden esetben hajthat végre határőrizeti feladatot. A Honvédség fegyverhasználati joggal látja el a következő feladatot:

*„A menedékjogról szóló törvény szerinti tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet idején közreműködés az államhatár őrzésében, az államhatár rendjét közvetlenül veszélyeztető konfliktushelyzet és a tömeges méretű migráció kezeléséhez szükséges intézkedések végrehajtásában, valamint az államhatár rendje ellen irányuló erőszakos cselekmények elhárításában.”*²² Megállapítható, hogy például a határőrizeti feladatot több szervezet és szervezeti elem beosztotti állománya is elláthatja, ezért az adott „munkakör” korlátozó rendelkezéseinek is egységesen kellene vonatkoznia rájuk.

---

22 A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény 36. § h)

Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=139266.314724 (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12. 08.)

3. KORRUPCIÓS CSELEKMÉNYEK MEGELŐZÉSE

A határőrség kiemelt figyelmet fordított a korrupciós cselekmények megelőzésére és az azt elkövetők felderítésére, mivel konkrét „gyakorlati tapasztalata” volt arról, hogy milyen jellegű és mértékű cselekményekkel kell számolni a végrehajtott állomány vonatkozásában.²³

A határőrség állományára is kötelező érvényű volt a 2001. január 01-től hatályba lépett Etikai kódex²⁴, amely a korrupcióval és az ajándékozással kapcsolatosan az alábbi megfogalmazásokat tartalmazta:

- *ne váljanak kiszolgáltatottá, tartózkodjanak az olyan magatartásformáktól, amelyek alkalmasak a korrupció látszatát kelteni, vagy amelyek arra vezető tevékenység részévé válhatnak. Ennek megfelelően kötelesek minden olyan helyzetet, kapcsolatot elkerülni, amely alkalmas lehet befolyásolástól mentességük megkérdőjelezésére.*
- *sem közvetlenül, sem közvetve nem fogadhatnak el és nem kérhetnek olyan juttatást, pénzt, ajándékot vagy előnyt a velük, vagy a szervezetükkel kapcsolatban állóktól, amely alkalmas arra, hogy befolyásolja pártatlanságukat, ítélőképességüket. Ebben a körben juttatásnak, ajándéknak, illetve előnynek minősül minden olyan dolog, szolgáltatás, szórakoztatás, vendéglátás, kölcsön vagy egyéb anyagi, egzisztenciális, illetve erkölcsi értéket képviselő dolog; szívesség, haladék, ill. ezek bármelyikének a jövőben történő biztosítására tett ígéret, amelynek pénzben kifejezhető értéke van és amelyhez ellenszolgáltatás nélkül, vagy az értékénél lényegesen alacsonyabb áron jut hozzá valaki.*
- *a társadalmi szokásoknak megfelelően egyes kiemelt ünnepek alkalmával a szervezet részére adott reklámjellegű ajándékokból arányosan részesülhetnek;*

---

23 Kovács Gábor: A szervezeti és vezetői kommunikáció sajátosságai a rendészeti szerveknél. *Hadtudományi Szemle*, IX. évfolyam 1. szám, 2016, 381-394. p.

24 Etikai kódex, a Belügyminisztérium hivatali szervezetei, a minisztérium hivatal tevékenységét segítő szervezetek, a belügyminiszter irányítása alá tartozó önálló szervezetek és az önkormányzati tűzoltóság hivatásos állománya számára, 6. pont
Forrás: <http://www.brdsz.hu/vegyes/kodex.html> (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

- *a vezetők munkatársaiktól, ill. beosztottaiktól csak a társadalmi érintkezés részét képező események (névnap, születésnap, nyugdíjba vonulás, stb.) kapcsán fogadhatnak el ajándékot. Az ajándékozás mértéke és formája nem lehet alkalmas arra, hogy valamely jogosulatlan döntés, előny, juttatás stb. elérését lehessen attól remélni.*
- *ne gyűjtsenek pénzt és ne adományozzanak ajándékot – az előző bekezdésben jelzett kivételektől eltekintve – azon vezetőik részére, akik személyüket, ill. a hozzájuk közel álló munkatársaikat érintően kedvező, mások vonatkozásában viszont kedvezőtlen döntéseket hozhatnak;*
- *a munkatársak az egymás közötti érintkezés során is kötelesek figyelembe venni az ajándékozásra vonatkozó - az előző pontokban megfogalmazott – előírásokat.*

Látható, hogy nemcsak a szervezeten kívüli, hanem a beosztott és vezető közötti magatartás és ajándékozás formája és mértéke is meghatározásra került. Ha az aktív és a passzív korrupció tartalmi elemeit nézzük, akkor a vezető és beosztott között is megvalósulhat a jogsértő cselekmény, tehát ennek szabályozása is szükséges.

A határőrség és a rendőrség integrációját követően, az adott területre vonatkozó, volt határőrségi rezsimszabályok nem teljes mértékben jelentek meg az új szervezeti környezetben (például: készpénz összegének maximálása a szolgálatban, magántelefon használatának tilalma a szolgálatban), amelyek napjainkra már ismét realizálódtak.

A korrupció esetében nincs jelentősége a mértéknek, hiszen a kisebb összegű „borravalónak” tekintendő, kért, vagy önként felajánlott összegektől a több százézes, vagy milliós összegekig, ugyanazon jogtalan előny biztosításáról beszélünk, amely összegegyeztetetlen a rendőri hivatással.

A kifejezés tartalmi elemeinek meghatározása, a fogalom meghatározása, definiálása régmúltra tekint vissza, de a mai napig nincs annak egységes tartalma. Ennek oka többrétű, mivel a korrupció pontos megfigyelése és mérése szinte lehetetlen „küldetés”, mert az abban érintettek mindent megtesznek annak érdekében, hogy a tevékenységük rejtve maradjon.²⁵ Azt mondhatjuk, hogy élete során mindenki találkozott, illetve találkozik a korrupció valamely formájával, amely igen sokrétű,

---

25 Szántó Zoltán, Bevezető Gondolatok, *Magyar Tudomány*, 2018/4. szám, 2018.

Forrás: https://mersz.hu/hivatkozas/matud_f5264#matud_f5264 (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

sokoldalú és valamilyen megfoghatatlan, „misztikus” dolognak tűnik, mert találkoztunk már olyan személlyel, aki hallotta valakitől, hogy annak ismerőse mesélte XY-ról, hogy korrupt.

Hofi Géza szerint: „A korrupció az, amiből kihagynak”, vagy fokozhatjuk is korrupcióval kapcsolatos rigmusokat „nem elég tisztességesnek látszani, annak is kell lenni”, esetleg „nem elég tisztességesnek lenni, annak is kell látszani”.

Megítélésünk szerint az alábbi megfogalmazás általánosan elfogadható a korrupció definiálására: *„A „korrupció” nem más, mint a szervezeti működés leromlása, amely különféle etikátlan cselekedetek, szabálytalanságok és bűncselekmények formájában ölt testet.”*²⁶

*A korrupció egyik típusa a rendőri korrupció, amelynek tudományos alapokon nyugvó, széles körű kutatását folytatta Kardos Sándor István, a 2016-ban készített doktori értekezésében (a továbbiakban Értekezés). Dokumentumelemzésekkel bizonyította azt, hogy a rendőri korrupciónak sincs egy pontosan definiált fogalma, amelyet hiánypótló eredményként, az alábbiak szerint határozott meg: „A rendőri korrupció a korrupció speciális osztálya, amely a legális rendőri jogosultságok illegális igénybevételére épülő, jogtalan előny megszerzésére irányuló szándékos jogsértés. Formáját tekintve megvalósulhat a szolgálati tevékenységgel kapcsolatban, vagy azon kívül. A szolgálati tevékenységhez kapcsolódó korrupció a rendőri szakterületek alapján speciális elkövetési szinteken valósul meg, a magatartások e vonatkozásban tipizálhatóak, egyben a sokféle bünelkövetési lehetőség fokozza az esetek rejtve maradásának esélyét. A szolgálaton kívüli korrupcióban a rendőr a szervezethez tartozásából adódó legális lehetőségeit bocsájta meg nem engedett módon áruba. A rendőri korrupció megvalósulásának mindkét formáját a közvetlen szakmai közeg (rendőri kisközösség) értékrendje motiválja.”*²⁷

---

26 Nemzeti Korrupcióellenes Program (2015-2018), 6.

Forrás: <http://korrupciomegelozes.kormany.hu/download/9/ff/91000/NKP%20Program.pdf> (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

27 Kardos Sándor István, A rendőri jogsértések között jelentkező korrupció megvalósulási körülményeinek, tendenciáinak vizsgálata a beosztotti állomány körében, Doktori (PhD) értekezés, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi Doktori Iskola, 2016, 224. p. Forrás: <http://m.ludita.uni-nke.hu/repozitorium/bitstream/handle/11410/10875/Teljes%20sz%C3%B6veg%21?sequence=1&isAllowed=y> (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

Úgy gondoljuk, hogy a fogalom tartalmi elemeit tekintve a rendőri hivatás valamennyi területére vonatkozóan elfogadható meghatározást ad. Jelen tanulmányunkban nem célunk a korrupció értelmezése, de szükséges a minimális lehatárolása, amelyet ebben a formában tettünk meg. A részletes forráselemzéshez javasoljuk a citált Értekezést, amelyet a határrendészeti szolgálati ág vonatkozásában még szükségesnek tartunk megemlíteni.

4. HATÁRRENDÉSZETI JELLEGŰ KORRUPCIÓS CSELEKMÉNYEK

A rendőri korrupció részét képezik a határrendészeti jellegű, statisztikailag a határrendészeti szolgálati ághoz tartozó korrupciós cselekmények (a korábbi észrevételek figyelembevételével). Hitvallásunk szerint a határrendésznek, mind szolgálatteljesítés közben, mind szolgálaton kívül olyan magatartást kell tanúsítania, hogy a szervezetbe vetett bizalmat erősítse, ne „csak” betartassa, hanem be is tartsa a viselkedési és magatartási normákat. A Rendőri Hivatás Etikai Kódexében²⁸ – jelen témához kapcsolódóan – a „Tisztességről” és „A szolgálaton kívüli magatartásról” megfogalmazottak szerinti életvitel „alapkövetelmény” minden határrendész számára. Ez is kifejezi a határrendészeti hivatást, és mutatja, hogy mindez többet jelent, mint egy munkahely.

Aki azonosulni tud ezen elvárásokkal és nem csak szóban, de mindennapi cselekedeteiben is eszerint él, annak hosszú távú jövője, életpályája lehet a rendőrségnél. A vezetői állománynak – értjük ez alatt az alosztályvezetői állományt is – naprakész ismeretekkel kell rendelkeznie azon munkaköri kockázati tényezőkről, amelyek rendszeres és kellő tartalmú ellenőrzésével megelőzhetőek a korrupciós jellegű cselekmények, illetve bekövetkezési valószínűségük és hatásuk is csökkenthető. A beosztotti állományról történő gondoskodás keretében képessé kell válniuk arra, hogy felismerjék azon viselkedésbeli és életvitelbeli változásokat, amelyek rámutathatnak az ilyen jellegű cselekmények elkövetésére. A korrupciós cselekmények megelőzését célzó intézkedések nem nélkülözhetik a szakmai alapokon nyugvó és a tudományos kutatás módszereit is felhasználó tevékenységet, amelyek az ellenőrzési mechanizmusok, metodikák sebezhetőségi pontjait vizsgálják, és rámutatnak a beavatkozás szükségességére. Emellett a jövő határrendészeti vezetőinek felkészítése során kiemelt feladatot jelent ezen ismeretek átadása és a határellenőrzés során fellépő, kiemelt kockázati tényezők folyamatos elemzése és értékelése.

Véleményünk szerint:

---

28 A Rendőri Hivatás Etikai Kódexe

Forrás: <http://www.police.hu/hu/a-rendorsegrol/testulet/altalanosan/a-rendori-hivatas-etikai-kodexe> (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

- a határellenőrzés keretében, a határforgalom-ellenőrzés során nagyobb az állomány korrupciós veszélyeztetettsége, mint a határőrizet tekintetében;
- a technikai eszközök²⁹ alkalmazása és az alkalmazás ellenőrzése visszatartó, korrupciót megelőző hatással bírhat;
- a schengeni elvek szerinti ajánlások, amelyek a korrupció megelőzését irányozzák elő, megfelelő eredményességet biztosítanak, ha a gyakorlati érvényesülésük teljes mértékű lenne.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény³⁰ XXVII. fejezetén belüli tényállások és azokon túlmutató minden olyan társadalmi jelenség korrupciónak tekintendő, amely során valaki a rábízott hatalommal magán- vagy csoportelőny érdekében visszaél. A Transparency International 2008-ban megjelent tanulmánya szerint a korrupcióval kapcsolatos felmérés válaszadóinak 39%-a tekintette bevett gyakorlatnak a közlekedési szabálysértésekért járó bírság elkerüléséért való fizetést, és 28% gondolta „jellemzőnek” az árucikkek behozataláért és kiviteléért történő vesztegetést.³¹

A korrupciós jellegű cselekmények a határrendészeti szolgálati ágat is érintik, (főleg a fizetés kiegészítését célzó hivatali korrupció). Nemzetközi kitekintésben – rendszerváltozás előtti hazai helyzetre is tekintettel – hasonló helyzet áll fenn az Oroszországi Föderáció lényegesen nagyobb létszámú határőrségénél is, amelynek kiküszöböléséhez

---

29 A határőrizeti tevékenység támogatására alkalmazott technikai háttér elemeit részletesen ismerteti Kui László „A magyar határőrizet technikai támogatásának aktuális helyzete” című tanulmányában. Az itt ismertetett technikai elemek képességeinek, paramétereinek pontos ismerete hozzájárul a korrupció elleni fellépés vezetői feladatainak hatékonyabbá tételéhez.

30 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=152383.338099 (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

31 Transparency International Magyarország: Korrupciós Kockázatok Magyarországon, Nemzeti Integritás Tanulmány Első rész, Transparency International, 2008., 12.
Forrás: <https://transparency.hu/wp-content/uploads/2016/05/Korrupci%C3%B3s-kock%C3%A1zatok-Magyarorsz%C3%A1gon-Nemzeti-integrit%C3%A1s-tanulm%C3%A1ny.pdf> (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

ott is fontosnak tartják a „Határőr Erők tagjai egzisztenciális biztonságának, megbecsültségének fokozását.”³²

A passzív és az aktív korrupció közül (mint elkövetési magatartás) az aktív korrupció az, amely a határrendész személyiségéből fakadóan van jelen. Véleményünk szerint többek között ez az emberi szocializáció olyan mértékű deviáns torzulása, ami hatványozottan káros a szervezetre – különösen, ha az elkövető kifejezetten kéri az „előnyt” – és az elkövetőnek semmilyen erkölcsi alapja nincs az egyenruha viselésére és a hivatásrendhez tartozásra. Az aktív korrupció az intézkedés alá vont személy oldaláról jelenik meg, amely szerintünk a kisebb kockázatot jelenti, mert a határrendész helyes erkölcsi értékrendjéből és hivatástudatából adódóan egyszerűen kezelhető, és a szükséges intézkedések foganatosíthatók.

A passzív korrupciót az a tisztviselő követi el, aki „szándékosan, közvetlenül vagy közvetítő útján bármilyen előnyt kér, vagy az előnyt elfogadja a maga vagy harmadik személy javára, vagy ilyen előny ígéretét elfogadja azért, hogy hivatali kötelességét megszegve, hatáskörébe tartozó intézkedést vagy hatásköre gyakorlása során intézkedést tegyen vagy ne tegyen”³³. Ezzel szemben az aktív korrupciót az, aki „szándékosan, közvetlenül vagy közvetítő útján bármiféle előnyt ígér vagy ad egy tisztviselőnek a maga vagy harmadik személy javára azért, hogy a tisztviselő, hivatali kötelességét megszegve, hatáskörébe tartozó intézkedést vagy hatásköre gyakorlása során intézkedést tegyen, vagy ne tegyen.”³⁴

A határrendészeti szolgálati ág korrupciós veszélyeztetettségével kapcsolatosan viszonylag szerény, de inkább „szegény” a tudományos publikációk tárháza. Alapvetően csak 3 olyan írásmű keletkezett, amelyek részben vizsgálják ezt a kérdéskört. Az egyik a korábban már

---

32 Deák József: Az Oroszországi Föderáció határőrizeti kihívásai napjainkban, *Hadtudomány* elektronikus szám, Forrás: http://mhtt.eu/hadtudomany/2016/2016_elektronikus/1_deak%20jozsef.pdf (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

33 Az Európai Közösségek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció elleni küzdelemről szóló, 1997. május 26-án kelt egyezmény kihirdetéséről szóló 2005. évi CXV. törvény, 2. cikk
Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=95288.133981 (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

34 Uo., 3. cikk

említett Értekezés, a második a „Pályakezdő Rendőrtisztek Kézikönyve” IV. rész 2.4. alfejezete, míg a harmadik a „Határrendészet” című egyetemi jegyzet 6. fejezete.

A három dokumentum alapvetően lefedi azon lehetséges elkövetési magatartásokat, amelyekkel számolni lehet a határőrizet és a határforgalom ellenőrzése során. Nem érintik azonban azok személyi oldalát, amelyre viszont megfelelő részletességű elemzést ad Bereczki Tamás „*A korrupció pszichológiai gyökerei*”³⁵ címmel írt tanulmánya.

---

35 Bereczki Tamás, A korrupció pszichológiai gyökerei, *Magyar Tudomány*, 2018/4. szám, 2018.

Forrás: https://mersz.hu/hivatkozas/matud_f5264#matud_f5264 (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

5. HATÁRRENDEZETI JELLEGŰ KORRUPCIÓS CSELEKMÉNYEK MEGELŐZÉSE

Az EU schengeni katalógusa³⁶ a korrupció megelőzésének biztosítása érdekében ajánlásokat, és az ajánlásokhoz tartozó legjobb gyakorlatokat fogalmazza meg, amelyeket az alábbiak szerint nevesít:

- a korrupció elleni nemzeti stratégiákkal összhangban, korrupció elleni intézkedéseket kell végrehajtani:
  - a határrendészeket³⁷ versenyképes javadalmazásban kell részesíteni;
  - a határrendészeti vezetőknek „határállomásról határállomásra” kell „vándorolnia”, vagyis nem maradhatnak sokáig egy szervezeti elemnél;
  - a rendőrségen kívüli egyéb munkavállalás szabályozása;
- semmilyen szinten nem állhat fenn annak a lehetősége, hogy bizonyos személyek, fuvarozó vállalatok, szállítmányok alapos ellenőrzése³⁸ ne történhessen meg;
- a helyi vezetéstől független, bejelentés nélküli ellenőrzést végző, mobil egységek bevetésének lehetősége a korrupció által érintett területeken;

---

36 Az EU schengeni katalógusa Külső határellenőrzés Kiutasítás és visszafogadás, Ajánlások és legjobb gyakorlatok, Brüsszel, 2009. március 19., SCH-EVAL 48 FRONT 21 COMIX 252

Forrás: <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?!=HU&f=ST%207864%202009%20INIT> (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

37 Határrendészek alatt ebben az esetben nemcsak a határátkelőhelyen szolgálatot teljesítő rendőröket értjük, hanem minden rendőrt, aki adott esetben megerősítő erőként, megfelelő képzettséggel és felkészültséggel rendelkezik, és határrendészeti feladatot lát el. (Nem csak a 329/2007. (XII. 13.) Korm. rendeletben meghatározottak szerinti határrendészeti kirendeltség állománya.)

38 A szelektív és a differenciált ellenőrzés részletes elemzése, vizsgálata és újra-fogalmazása, a „Határforgalom-ellenőrzés és úti okmány hamisítás 1996-2004 között” című, szerző saját tanulmányában olvasható. *Hadtudományi Szemle*, 2017. X. évfolyam 4. szám, Budapest, 2017, 373-397. p.

- általános szabályként legalább két tisztviselőnek kell jelen lennie minden határátkelőhelynél³⁹ – beleértve a kishatárforgalmi határátkelőhelyeket is – (például: egy rendőr, egy vámos):
  - a határforgalom-ellenőrzés nyomon követése és rögzítése technikai eszközök alkalmazásával (A felvételek felhasználhatók bünyügyi nyomozási célra, például: a határátlépésre jelentkező személyek általi megvesztegetési kísérlet esetén is.);
  - a határátlépésre jelentkező személyek nem választhatnak sávot az ott szolgálatot teljesítő határrendész vagy vámos személye alapján (például: erre alkalmas a sötétített üveg az útlevélezelő fülkén⁴⁰);
  - a határrendészek a szolgálatuk kezdete előtt nem ismerik pontosan az adott szolgálatuk során elvégzendő feladatukat;
  - a határrendészek szolgálata során, időnként változtatni/rotálni kell az állományt.
- belső ellenőrző egység létrehozása és alkalmazása a rendőrségen belül a határrendészeti tevékenység ellenőrzésére:
  - előre be nem jelentett ellenőrzések végrehajtása;
- magatartási kódex kidolgozása a rendőrök/határrendészek számára (például a korrupció, illetve a potenciálisan korrupciót eredményező helyzetek elkerülése érdekében);
  - magatartási kódexre vonatkozó képzések tartása.

A megfogalmazott ajánlások elemzéséből egyértelműen az állapítható meg, hogy többségben vannak a határforgalom-ellenőrzésének végrehajtására vonatkozó javaslatok, amelyből arra lehet következtetni, hogy a két terület⁴¹ közül a határátkelőhelyen végzett tevékenységet itéli kockázatosabbnak az Európai Unió is. Ez alapvetően csak annak

---

39 A határátkelőhely alatt a forgalmi sávokat is érteni kell, vagyis egy forgalmi sávon, egy időben legalább két tisztviselőnek kell szolgálatot teljesítenie.

40 Ez alapvetően ellentmond a fülkén kívüli ellenőrzésnek, mert az előírt ellenőrzési feladatok nem engedik meg, csak az útlevélezelő fülkében történő szolgálat-ellátást.

41 Határőrizet és határforgalom-ellenőrzés.

a következménye, hogy a Schengeni határ-ellenőrzési kódex⁴² a leg-
apróbb részletekig szabályozza a határforgalom-ellenőrzés tartalmát
és metodikáját, míg a határőrizeti tevékenységet alapvetően nemzeti
hatáskörbe utalja, és csak azt határozza meg, hogy a szükséges lét-
számmal, folyamatos tevékenységként kell azt végrehajtani, és ha in-
dokolt, akkor technikai eszközök alkalmazására is sor kerülhet. Ha azt
vesszük alapul, hogy a korrupciós cselekmény legalább „kétszereplős”
tevékenység, ahol az egyik személy a határrendész, akkor az eshető-
legesség alapján sokkal nagyobb az előfordulási/megvalósulási aránya
ott, ahol ellenőrzés alá vont személyekkel szemben kell hatósági maga-
tartást tanúsítani, vagyis a határátkelőhelyen.

Véleményünk szerint azonban sokkal nagyobb a látencia a határőri-
zetben – a veszélyeztetettsége sem kisebb mértékű – mert a tevékeny-
ség nem helyhez kötött, viszont annak ellenőrizhetősége, rejtett módon
szinte lehetetlen, pontosan a határőrizet helyének jellegéből adódóan.
Ezen okfejtéssel összhangban is helytálló az Értekezés azon kijelenté-
se, hogy *„Hazánk schengeni térséghez történő csatlakozását követően a
schengeni külső határok szakaszának jelentős mértékű csökkenésével
szűkült a határrendészeti korrupciós jellegű tevékenységek színtere.”*⁴³
Ugyanakkor figyelembe kell venni a térségbeli államok határrendészeti
szervezeteiben meglévő korrupciós veszélyeztetés magas szintjét is.⁴⁴
Fontos megemlíteni, hogy hazánk teljes jogú schengeni tagságáról van
szó (2008. december 21-től kezdődően) és alapvetően azért szűkült a

---

42 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/399 rendelete a személyek határ-
átlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési
kódex) Forrás:[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1514544453424&
uri=CELEX:32016R0399#ntr1-L_2016077HU.01000101-E0001](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1514544453424&uri=CELEX:32016R0399#ntr1-L_2016077HU.01000101-E0001) (Utolsó letöltés
dátuma: 2018.12.08.)

43 Kardos Sándor István: A rendőri jogsértések között jelentkező korrupció megva-
lósulási körülményeinek, tendenciáinak vizsgálata a beosztotti állomány körében,
Doktori (PhD) értekezés, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi Doktori
Iskola, 2016, 138. p.

Forrás: [http://m.ludita.uni-nke.hu/repozitorium/bitstream/handle/11410/10875/
Teljes%20sz%C3%B6veg%21?sequence=1&isAllowed=y](http://m.ludita.uni-nke.hu/repozitorium/bitstream/handle/11410/10875/Teljes%20sz%C3%B6veg%21?sequence=1&isAllowed=y) (Utolsó letöltés dá-
tuma: 2018.12.08.)

44 Varga János: A határrendészeti kirendeltség szervezeti rendszerének sajá-
tosságai és vezetésének aktuális kérdései. *Hadtudományi Szemle*, 10. évfolyam
1. szám, 2017, 506-526. p.

„színtér”, mert a személyforgalom adatainak vizsgálatából megállapítható, hogy 2008-ban, az azt megelőző évhez viszonyítva 69%-al csökkent a határátlépésére jelentkező személyek száma.

A SZEMÉLYFORGALOM ALAKULÁSÁNAK KIMUTATÁSA		
Év	FŐ	VÁLTOZÁS FŐBEN, ELŐZŐ ÉVHEZ VISZONYÍTVA
2007	117 042 051	+ 3 906 895
2008	35 458 676	- 81 583 375
2009	32 897 474	- 2 561 202
2010	33 278 636	+ 381 162
2011	34 042 418	+ 763 782
2012	33 591 347	- 451 071
2013	34 531 912	+ 1 391 636
2014	37 774 508	+ 3 242 596
2015	42 225 872	+ 4 451 364
2016	50 795 514	+ 8 569 642
2017	53 576 495	+ 2 780 981

3. sz. táblázat

A személyforgalom alakulása 2007-2017. között

Forrás: A szerző által készített kimutatás, az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály által biztosított adatok alapján.

A 2007-es személyforgalomból 42.272.894 fő a magyar-osztrák viszonylatú határátkelőhelyeken közlekedett, amely az összforgalom 36%-át jelentette. (1998-ban a magyar-osztrák viszonylatú határátkelőhelyeken 33.049.315 fő lépett át, amely az összforgalom 35%-át tette ki. Ebből arra lehet következtetni, hogy a viszonylat forgalmának, az összforgalomhoz viszonyított aránya állandónak tekinthető.)

Ha a 2008-as adatokat vizsgáljuk és azt a tényt, hogy 2017-re a 2008-as adatokhoz viszonyítva, több mint 50%-os forgalomnövekedés következett be, akkor a határforgalom-ellenőrzésben szolgálatot ellátó hivatásos állomány korrupciós veszélyeztetettsége is jelentősen fokozódott napjainkra. Az objektivitáshoz egyértelműen hozzátartozik az is, hogy a forgalmat nem lehet csak számszaki adatok alapján értékelni.

A forgalom összetétele folyamatosan változik és alakul. Arányaiban módosul például a helyi, az időszakos, a tranzit forgalom, vagy éppen az állampolgárság szerinti összetétel, amely a szelektív és a differenciált⁴⁵ ellenőrzés szükségszerűségét erősíti.

Jogosan merül fel a kérdés, hogy hol is van a határrendészeti szolgálati ág a korrupciós veszélyeztetettségben, a többi szolgálati ághoz és szakszolgálatához viszonyítva. Az Értekezés kérdőíves felmérésében 238 fő vett rész, ahol a válaszadók megoszlása az alábbi volt:

	SZOLGÁLATI ÁG VAGY SZAKSZOLGÁLAT	RÉSZTVEVŐK SZÁMA (FŐ)
1.	bűnügyi szolgálati ág	57
2.	közrendvédelmi szolgálati ág	43
3.	közlekedésrendészeti szolgálati ág	32
4.	határrendészeti szolgálati ág	21
5.	igazgatásrendészeti szolgálati ág	11
6.	személy- és objektumvédelmi szolgálati ág	9
7.	gazdasági szakszolgálat	5
8.	humánigazgatási szakszolgálat	19
9.	hivatali szakszolgálat	25
10.	ellenőrzési szakszolgálat	16
	Összesen (fő)	238

4. sz. táblázat

A válaszadók szolgálati ág és szakszolgálat szerinti megoszlása.⁴⁶

Forrás: <http://m.ludita.uni-nke.hu/repozitorium/bitstream/handle/11410/10875/Teljes%20sz%C3%B6veg%21?sequence=1&isAllowed=y>

(Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

45 A szelektív és a differenciált ellenőrzés részletes elemzése, vizsgálata és újra-fogalmazása, a „Határforgalom-ellenőrzés és úti okmány hamisítás 1996-2004 között” című, a szerző saját tanulmányában olvasható. *Hadtudományi Szemle*, X. évfolyam 4. szám, Budapest, 2017, 373-397. p.

46 Kardos Sándor István: A rendőri jogsértések között jelentkező korrupció megvalósulási körülményeinek, tendenciáinak vizsgálata a beosztotti állomány körében, Doktori (PhD) értekezés, Nemzeti Közsolgálati Egyetem Hadtudományi Doktori Iskola, 2016, 77. p.

A táblázatban látható, hogy 21 fő vett részt a határrendészeti szolgálati ágtól, amely a megkérdezettek mindösszesen 8,8%-át jelenti. Ez fontos szempont lehet a válaszok értékelésénél is.

Egyes kérdésekre adott válaszok kiemelése és elemzése határrendészeti szempontból⁴⁷:

- a „Korrupcióra való egyéni hajlamot” az első helyen jelölők aránya szempontjából:
  - a gazdasági szakszolgálat 75%-a;
  - a határrendészeti szolgálati ág a legalacsonyabb, csak 24%-uk jelölte meg.
- a „Szolgálati viszony megszüntetésére” korrupciós cselekmény elkövetése esetén:
  - a gazdasági szakszolgálat 100%-a;
  - a határrendészeti szolgálati ág a harmadik helyen van, 86%-kal.
- a „Szolgálati ágak és szakszolgálatok feltételezett korrupciós fertőzöttségének jelölési átlaga”:
  - a közlekedésrendészeti szolgálati ág az első: 2,53 ponttal,
  - a határrendészeti szolgálati ág a második: 2,69 ponttal,
  - a bűnügyi szolgálati ág csak az ötödik: 3,78 ponttal;
- a „Korrupciós bűncselekmények elkövetése miatt 2013 és 2015 között jogerősen elmarasztalt rendőrök elkövetés-kori szakterületi megoszlása az elkövetők számának feltüntetésével:
  - a közrendvédelmi szolgálati ágnál: 53 fő;
  - a bűnügyi szolgálati ágnál: 30 fő;
  - közlekedésrendészeti szolgálati ágnál: 23 fő;
  - a határrendészeti szolgálati ágnál: 8 fő.

A számadatok tükrében, véleményünk szerint nem teljes mértékben helytálló az Értekezés azon megállapítása, hogy „*A leginkább korrupciónak tartott szakterületek a közlekedés- és határrendészet, valamint a közrendvédelem.*

Kijelenthető, hogy a válaszadók véleménye egybecseng a korrupciót kutató szakirodalom megállapításaival, valamint a széles körben elterjedt vélekedéssel, miszerint e szakterületek köreiből legmagasabb

---

47 Uo.

a korrupció.”⁴⁸ Nagy valószínűséggel az eredmények szubjektivitását jelentősen befolyásolta a válaszadók szakterületi megoszlási aránya. Az kijelenthető, hogy a határrendészeti szolgálati ág korrupciós veszélyeztetettsége magas, de az, hogy a *leginkább korruptnak tartott szakterület* a határrendészet, *nem helyénvaló* a tisztességesen és becsülettel – nagyon sok esetben az időjárás viszontagságainak kitett, a várakozásmentesen a határátkelőhelyek maximális áteresztő képességével sem kezelhető utasforgalom, valamint a jelentős létszámhiány mellett – dolgozó határrendészekre nézve.

A kérdés az, hogy a határrendészeti szolgálati ágat ki tartja korruptnak (figyelemmel ismét a válaszadók összetételére).

Talán ennél is meghatározóbb felvetés, hogy az a korrupcióval leginkább veszélyeztetett, aki aktívan foglalkozik a kérdéssel, és a napi szolgálati tevékenységének a részévé vált az ellene történő fellépés, így „nem söpri a szőnyeg alá a problémát”, vagy valóban minden szolgálati ág, szolgálat és szakszolgálat azonos szinten veszi komolyan a korrupció elleni küzdelmet. Mindenki őszintén nyilatkozik róla és valós kép jelenik meg előttünk, vagy esetleg a látenciát a „ránk nem jellemző a korrupció” hamis tudatával azonosítja?

A felmérés alapján:

- a határrendészek azok, akiknél a legalacsonyabb a korrupcióra való egyéni hajlandóság, amely megkérdőjelezi többek között a kiválasztási eljárás – felvételt megelőzően – azon szempontrendszerét, hogy kiszűrje a későbbi potenciális elkövetőket;
- a határrendészet az, ahol 86%-ban vélekednek úgy, hogy a korrupciós cselekményt elkövető személy szolgálati viszonyát meg kell szüntetni, ami azt feltételezi, hogy elutasítják a közös munkavégzést ezen személyekkel;

---

48 Kardos Sándor István: A rendőri jogsértések között jelentkező korrupció megvalósulási körülményeinek, tendenciáinak vizsgálata a beosztotti állomány körében, Doktori (PhD) értekezés, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi Doktori Iskola, 2016, 146. p.

Forrás: <http://m.ludita.uni-nke.hu/repositorium/bitstream/handle/11410/10875/Teljes%20sz%C3%B6veg%21?sequence=1&isAllowed=y> (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

- a határrendészetnél 2013-ban 8 főt marasztaltak el jogerősen (természetesen az 1 fő is sok lenne), de a többi számhoz viszonyítva (53, a 30 és a 23 főhöz) szintén nem biztos, hogy a határrendészetre “illik” a *“leginkább korruptnak tartott szakterület”* jelző.

A hivatásos pályára jelentkezők esetében még célorientáltabb, adott esetben a szolgálati ághoz, szolgálathoz, szakszolgálathoz igazított kiválasztási eljárásokat kellene alkalmazni a korrupcióhoz fűződő viszony, hajlandóság, kockázat helyes megítélése és felismerése érdekében. Az emberi tényező, mint például a neveltetés, a szülői minta, a családi környezet, a harmónia meghatározó tényező lehet a korrupciós hajlandóságra. Egy átgondolt és hatékony szűrőmunkával jelentős vezetői kapacitásokat lehet a későbbiekben más szakmai területekre fordítani. Figyelemmel kell lenni azonban arra is, hogy a dinamikus fejlődő gazdaság olyan „elszívó” hatással bír a képzett munkaerő tekintetében, hogy a rendőrség végrehajtó állományában már csak a gyengébb képességű réteg marad, ahol – szintén nem általánosítva – magasabb lehet a passzív korrupció alanyává válás mértéke. Előfordulhat, hogy a létszámhiány csökkentése érdekében, bizonyos kompromisszumokat kell hozni, amely ebben a vonatkozásban nem biztos, hogy a parancsnoki munkával kompenzálható.

Ha a mindennapi hivatásos létünk alatt elvárható a szakterminológia helyes használata, akkor a korrupció kérdésében is célszerű lenne az egységes nyelvezetet használni. Jelen esetben a határrendészeti szolgálatot nemcsak veszélyeztetettnek tartják a korrupciós cselekmények szempontjából, hanem korruptnak is.

Szintén nem támasztja alá ezt a kijelentést az Országos Rendőr-főkapitányság Humánigazgatási Szolgálat Fegyelmi Osztálya által, 2016-ban készített példatár statisztikai kimutatása sem.

Integritási kockázatok csökkentése
a határrendészek körében

2013.		
	BŰNCSELEKMÉNY	ELKÖVETÉSI ARÁNYSZÁM
Teljes hivatásos állomány	277	0,80% ⁴⁹
Határrendészeti szolgálati ág	39	0,90% ⁵⁰
	FEGYELEMSÉRTÉS	ELKÖVETÉSI ARÁNYSZÁM
Teljes hivatásos állomány	4948	14%
Határrendészeti szolgálati ág	566	13,70%
2014.		
	BŰNCSELEKMÉNY	ELKÖVETÉSI ARÁNYSZÁM
Teljes hivatásos állomány	292	0,80%
Határrendészeti szolgálati ág	38	0,90%
	FEGYELEMSÉRTÉS	ELKÖVETÉSI ARÁNYSZÁM
Teljes hivatásos állomány	4711	13,10%
Határrendészeti szolgálati ág	762	18,20%
2015.		
	BŰNCSELEKMÉNY	ELKÖVETÉSI ARÁNYSZÁM
Teljes hivatásos állomány	312	0,90%
Határrendészeti szolgálati ág	62	1%
	FEGYELEMSÉRTÉS	ELKÖVETÉSI ARÁNYSZÁM
Teljes hivatásos állomány	4228	11,9%
Határrendészeti szolgálati ág	658	11%

5. sz. táblázat

A határrendészeti szolgálati ágat érintő korrupciós jellegű esetek.

Példatár a határrendészeti szolgálati ágat érintő korrupciós jellegű esetekről
és a kapcsolódó cselekményekről /2010-2015.év/

Forrás: Országos Rendőr-főkapitányság Humánigazgatási Szolgálat Fegyelmi Osztály

49 A teljes hivatásos állomány létszáma arányosítva a teljes hivatásos állomány által elkövetett és az adott évben elmarasztalással zárult jogsértések száma.

50 A határrendészeti szolgálati ág hivatásos állományának létszáma arányosítva a határrendészeti szolgálati ág hivatásos állománya által elkövetett és az adott évben elmarasztalással zárult jogsértések száma.

A korrupciós jellegű bűncselekmények vonatkozásában megállapítható, hogy a határrendészeti szolgálati ág elkövetési aránya szinte azonos a teljes hivatásos állomány arányával. Hasonló a helyzet a korrupciós jellegű fejelembűncök területén is – kivéve 2014-et – ahol viszont figyelemmel kell lenni arra is, hogy 2013-ban 34 531 912 fő, 2014-ben 37 774 508 fő és 2015-ben 42 225 872 fő utas átléptetését hajtották végre a határrendészek a határátkelőhelyeken, nem beszélve a jogsértő cselekmények számáról és a határőrizet végrehajtásáról. A számadatok a jelentős leterheltséget is mutatják, azzal együtt, hogy nincs még egy olyan közterületi feladatkör, amely olyan mértékben „körbedokumentált” és ellenőrzött lenne, mint a határrendészet (például: Határellenőrzői és Regisztrációs Rendszer, úti okmányok kezelése, térfigyelő rendszer, stb.). Az útlevélkezelői feladat ellátása során az utas jelentkezik határátlépésre, vagyis a határrendész nem válogat az ellenőrzés alá vonandó személyek között. Mindenkit ellenőriznie kell, és azonnali döntést kell hoznia.

Megítélésünk szerint az ok-okozati összefüggések objektív feltárását még jobban elősegítené, ha a korrupció gyanúja miatt kezdeményezett eljárások számszaki adatai mellett a büntetési tételek vizsgálata is megtörténne. Gyakorlati tapasztalatok alapján, még az „egyszerűbb”, kisebb súlyú mulasztásoknál is olyan büntetési tételek kiszabása történik, amely abba az irányba mozdítja el a végrehajtó állományt, hogy saját magának „termelje ki” a büntetés összegét, mert a fizetéséből nem tudja azt leróni. A szankció célt téveszt, és lehet, hogy ez is a korrumpálódás irányába sodorja az állományt.

Példával illusztrálva Záhony Határrendészeti Kirendeltség állományából 2015. október 19-én 38 fő, majd 2015. november 25-én további 15 fő hivatásos állományú személlyel szemben indult büntetőeljárás korrupciós jellegű cselekmény gyanúja miatt. Meggyőződésünk, hogy az érintetteket semmi nem mentesíti a cselekmények feltételezett elkövetése alól. A „*Határőrizeti rendszer felülvizsgálata*” címmel, a Belső Biztonsági Alap terhére, BBA-2.3.2-2015-00001 projektszámon támogatott kutatás keretében, 2017-ben Záhony Határrendészeti Kirendeltség állományából 93 fő töltötte ki a közel 70 kérdéses elektronikus kérdőívet, amely a tényleges létszám 43,5%-t jelentette, és a véleményformálás meghatározónak tekinthető.

A kutatás vizsgálta az állomány „elvándorlásának” és „megtartásának” helyzetét, amely az alábbiak szerint alakult:⁵¹

A hivatásos állomány „elvándorlásának” okai (5-ös a legmeghatározóbb, 1-es a legkevésbé befolyásoló tényező):

Ok	5.	4.	3.	2.	1.
A.	45	24	16	3	5
B.	41	26	19	6	1
C.	28	26	17	12	10
D.	25	24	28	8	8
E.	20	21	30	12	10
F.	13	27	20	22	11
G.	13	24	25	22	9
H.	12	18	31	24	8
I.	8	16	42	10	17
J.	2	17	31	25	18

6. sz. táblázat

Az elvándorlás okai.

Forrás: A szerző által, a BBA-2.3.2-2015-00001 projektszámon támogatott kutatás keretében készített részjelentés, amely része a Balla József – Kui László – Ritecz György által készített kutatási összefoglalónak a „Határőrizeti rendszer felülvizsgálata” címmel a Belső Biztonsági Alap terhére benyújtott és támogatást nyert pályázat keretében Záhony Határrendészeti Kirendeltségen végrehajtott kutatás eredményeiről.

- A. Nem megfelelő mértékű anyagi megbecsülés.
- B. Nem megfelelő előrelépési lehetőség a beosztásokban.
- C. Máshol, kevesebb munkával nagyobb anyagi haszon szerzése.
- D. Döntések következményeinek felvállalása.
- E. Nem megfelelő munkakörülmények.
- F. A lakhatás támogatásának hiánya.

---

51 A szerző által, a BBA-2.3.2-2015-00001 projektszámon támogatott kutatás keretében készített részjelentés.

- G. Az időjárás tényezők negatív hatása a szervezetre.
- H. Lakhely és a munkahely közötti távolság.
- I. Nincs lehetőség a személyi kompetenciák fejlesztésére.
- J. Magánélettel nem összeegyeztethető munkarend.

A felsorolás prioritási sorrendje a legmeghatározóbb tényezők száma-adatai alapján került megállapításra. Az elvándorlás okai között még mindig az anyagi megbecsülés és az előrelépés hiánya a meghatározó. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy a döntési kényszer milyen szerepet játszik, valamint arra is, hogy a szolgálatellátás munkakörülményei még mindig nem kielégítőek. Érdekes viszont, hogy a lakóhely és a munkahely közötti távolság ebben az esetben nem jelentenek igazán pályaelhagyást, feltételezhetően Záhony földrajzi elhelyezkedéséből adódóan és megközelíthetőségének köszönhetően.

A hivatásos állomány *megtartásának* lehetőségei (5-ös a legmeghatározóbb, 1-es a legkevésbé befolyásoló tényező):

Ok	5.	4.	3.	2.	1.
A.	65	20	6	1	1
B.	65	18	9	1	0
C.	45	25	17	6	0
D.	39	28	22	3	1
E.	38	28	19	8	0
F.	30	23	24	12	4
G.	9	6	27	29	22
H.	8	17	27	28	13
I.	7	17	20	20	29
J.	3	17	25	26	22

7. sz. táblázat

Az elvándorlás okai.

Forrás: A szerző által, a BBA-2.3.2-2015-00001 projektszámon támogatott kutatás keretében készített részjelentés.

- A. Gondatlan mulasztás esetén a felelősségre vonás mértékének csökkentése.
- B. Nagyobb anyagi megbecsülés.
- C. A tényleges szolgálati idő előrehaladtával a „területen” teljesített szolgálati idő arányos csökkenése.
- D. A feladatellátás megfelelő szintű és tartalmú technikai támogatása.
- E. Munkakörülmények javítása.
- F. Lakhatási támogatás biztosítása.
- G. Túlóra teljesítés nélküli szolgálatellátás.
- H. Nyelvtanulás lehetőségének biztosítása.
- I. Legalább egy évre előre kiszámítható szolgálatteljesítési idő.
- J. Minden évben legalább két hét szakmai továbbképzésen történő részvétel.

A felsorolás prioritási sorrendje a legmeghatározóbb tényezők számadatai alapján került megállapításra. Egyértelmű, hogy a legnagyobb megtartó erőt a gondatlan mulasztások differenciált felelősségre vonása eredményezné, illetve továbbra is napirendi kérdés az anyagi megbecsülés. Meghatározó a megfelelő előremenetel biztosítása és a munkakörülmények javítása. Érdekes eredmény, hogy nem jelent gondot az állománynak a kiszámíthatatlan munkarend és az előretervezhetőség hiánya, valamint a nyelvtanulás lehetősége is csak ösztönzőleg hathat, de nem kifejezetten jelent megtartó erőt. A pályaelhagyás okai és az állomány megtartásának lehetőségei összhangban vannak egymással.⁵²

A kutatás eredményei egyértelműen azt támasztják alá, hogy – a schengeni ajánlással összecsengően – az anyagi megbecsülés kiemelt jelentőséggel bír, de talán még fontosabb az, hogy az állomány „feje felett” folyamatosan ott lebeg a mulasztás lehetősége, az előbb már említett okok miatt. A rendészeti korrupció mértékét az illetményrendszer is

---

52 Ahogy Ritecz György fogalmazott: „Tehát a Maslow szükséglet hierarchiája nem csak a migránsok vonatkozásában meghatározó, hanem a migrációt kezelőkében is. Ha hiányoznak az alapok, a „biztonság”, nem léphetünk magasabb szintre, legfeljebb „olajra” ...” - A határrendészeti kihívások változásai az EU országai és Magyarországot érintően az elmúlt évtizedekben. In: Gaál Gyula - Hautzinger Zoltán (Szerk.): Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, XII., 2011, 279-292. p.

befolyásolja. „Az állam szolgálatát választók keresete, egyéb juttatásai magasabbak-e a társadalmi átlaghoz képest, elegendőek-e egy átlagos megélhetéshez. Emellett ki kell emelni azt is, hogy a hasonló vagy esetenként azonos munkát különböző szervezeti egységeknél végzők közötti jelentős illetménykülönbség nem csak bérfeszültséget, ellentétet okoz, hanem csökkenti a szervezeti elkötelezettséget is. (Például: Készenléti Rendőrség járőre - helyi szerv járőre).”⁵³

Az érintett határrendész a határátkelőhelyen végzett útlevél-ellenőrzéshez fűződő döntését évekig magával „cipeli”, vállalva annak minden következményét, mert a teljes schengeni térségben, illetve a külső határszakaszon végrehajtott ellenőrzésnél is megállapíthatják a gondatlan mulasztását, úgy, hogy nagy valószínűséggel Záhony közúti határátkelőhelyen akkor is utasvárakozás volt, az utasforgalom és a maximális áteresztőképesség közötti jelentős eltérés miatt (ez napjainkra már alultervezettnek mondható). Ezen eszmefuttatással csak arra szeretnénk volna reflektálni, hogy miért kell rendszerszemléletűen, és teljességre törekvő megközelítéssel vizsgálni a határrendészeti tevékenységet.

A határrendészeti szolgálati ágat érintően, az elmúlt években jelentős számban történtek intézkedések, amelyek arra hivatottak, hogy csökkentsék a korrupciós cselekmény elkövetésének esélyét és ezzel együtt biztosítsák a tisztességes állomány „védelmét” is.

Ilyen intézkedések például:

- saját tulajdonú mobiltelefon szolgálat közbeni használatának tilalma/korlátozása;
- megengedett készpénz összegének szolgálat közbeni korlátozása;
- a határátkelőhelyen, 1-3 óránkénti útlevélkezelő fülke váltása/irányváltás;
- a határrendészeti kirendeltségeken minden végrehajtó felkészítése útlevélkezelői feladatok ellátására;
- az útlevélkezelői feladatokat ellátó állomány időszakos leválthatósága érdekében megyei és országos hatáskörrel rendelkező állomány felkészítése útlevélkezelői feladatok ellátására;

---

53 Veprík Zita: A rendészeti korrupció. *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények*. XIX. évfolyam, 2017, 57. p.

- időszakos idegen tiszti jelenlét biztosítása a határátkelőhelyeken;
- az elhelyezési körülmények változtatása/javítása annak érdekében, hogy az állomány csak a szolgálatba lépéskor ismerje meg a feladatát (például: útlevelkezelő /irány, sáv, utaskategória/, járőr, hőkamera-kezelő, stb.);
- meghatározott időszakonként az alosztályok összetételének megváltoztatása;
- az alparancsnoki állomány határrendészeti kirendeltségek közötti rövid idejű átrendelési lehetőségének megteremtése;
- a határátkelőhelyen a soronkívüliség biztosítása csak jogszabályi keretek között, csak kivételes esetben, és dokumentáltan történjen;
- az utólagos ellenőrzések végrehajtási lehetőségeinek megteremtése;
- hozzáférési szintek meghatározása az alkalmazott szakrendszerekhez;
- a határátkelőhelyeken korrupcióellenes plakát kifüggesztése;
- a határátkelőhelyen testkamera, fülkekamera alkalmazása,
- a Stabil Hőkamera Rendszer hozzáférési protokolljának alkalmazása, a helyi, területi és központi kontroll lehetőségének megteremtése;
- egyes határátkelőhelyeken a térfigyelő kamera rendszer fejlesztése és a helyi, területi és központi kontroll lehetőségének megteremtése.

A munkakörelemzések végrehajtása mellett kiemelt figyelmet kell fordítani azon, lentebb felsorolt befolyásoló tényezőkre, amelyekkel kapcsolatban az adott szervezet vezetőinek naprakész ismeretekkel kell rendelkezniük, vagy legalább tudniuk kell azt, hogy kockázati tényezőként jelentkezhetsen, ha nincs a beosztottakról ilyen jellegű ismeretük, mert ha van, akkor a korrupciós veszélyeztetettség kockázati tényezői minimalizálhatóak.⁵⁴

- *A beosztotti állomány:*
  - családi helyzetének ismerete;
  - anyagi helyzetének, fizetési kötelezettségi nehézségeinek ismerete;

---

⁵⁴ Figyelemmel Vas Gizella írására, *Határrendészeti szolgálati ág*, Pályakezdő rendőrtisztek kézikönyve, Budapest, 2016, 4.2., 2.4 alfejezet, 220-221. p.

- szolgálatellátással összefüggő családi kapcsolatainak ismerete;
- szolgálatellátással összefüggő baráti kapcsolatainak ismerete;
- szolgálatellátással összefüggő lakóhelyi környezetének ismerete;
- szabadidős tevékenységének, hobbijának ismerete;
- szórakozóhelyek látogatásával kapcsolatos körülmények ismerete;
- szenvedélybetegségének (például: deviáns mértékű szerencsejáték, túlzott mértékű alkoholfogyasztás) ismerete;
- önkontroll hiányának, akaratgyengeségének, befolyásolhatóságának ismerete;
- szolgálaton kívüli, jövedelemszerző tevékenységgel kapcsolatos körülmények ismerete;
- költekező életvitelének ismerete;
- utazási, nyaralási szokásainak ismerete;
- egyéni képességek fejlesztésével kapcsolatos magatartásának ismerete;
- szolgálati beosztásban történő előmenetellel kapcsolatos ambíciók ismerete;
- az egyes szolgálati feladatok, munkakörök ellátására való képességeinek ismerete;
- az egyes szolgálati feladatok, munkakörök ellátására való akaratbeli hiányosságok ismerete;
- az egyes szolgálati feladatok, munkakörök ellátásának hatásbeli ismerete;
- a terhelhetőségének ismerete;
- a döntések felvállalásának képességével kapcsolatos helyzetkezelés ismerete;
- a fejlődés, fejlesztés szükségességének ismerete.
- annak biztosítása, hogy a beosztotti állomány a szolgálat során végrehajtandó feladatot/feladatokat, a szolgálatba lépés előtti eligazítást megelőzően megismerje (például: határőrizet, határfogalom-ellenőrzés, elkülönített helyen végrehajtott ellenőrzés, kutatás, hőkamera-kezelő, stb.);
- annak biztosítása, hogy a beosztotti állomány a szolgálat során végrehajtandó feladat/feladatok helyét a szolgálatba lépés előtti eligazítást megelőzően megismerje:

- határforgalom-ellenőrzés során:
  - útlevelkezelői (fogadó útlevelkezelő, terminálkezelő) szolgálat;
  - kutatói feladatok ellátása;
  - második vonalas, elkülönített helyen végrehajtott ellenőrzés teljesítése;
  - szakértői tevékenység ellátása /korlátozottan ellátható/;
  - kilépő vagy belépő irányban történő feladatellátás;
  - gyalogos-, személy-, teher- vagy autóbusz forgalmi sávon történő feladatellátás;
  - szelektív ellenőrzés keretében az utaskategóriánként elkülönülő forgalmi sávon történő feladatellátás;
  - hatósági tevékenység ellátása /korlátozottan ellátható/;
  - útdíjellenőrzéssel kapcsolatos feladatok ellátása.
- a határőrizet során:
  - járőrözési tevékenység ellátása;
  - stabil hőkamera-kezelői feladatok ellátása;
  - mobil hőkamera-kezelői feladatok ellátása;
  - gépkocsizó vagy gyalogos járőrszolgálat ellátása;
  - álló vagy mozgó járőrszolgálat ellátása;
  - járőrözési körzet, menetvonal ismerete;
  - munkaközi szünet helyének ismerete.
- saját tulajdonú mobiltelefon szolgálat során történő birtoklására vonatkozó kérelem tartalmának „valódisága”;
- a szolgálatellátás közbeni hírösszeköttetés szolgálati eszközökkel történő biztosítása;
- a szolgálatellátás közben birtokolható készpénz összegének indokoltságának ismerete;
- az alosztályokon belüli együttműködési hajlandóság ismerete;
- az alosztályokon belül meghatározó, „vezető” szerepet betöltő személyek ismerete;
- az alosztályokon belül perifériára szorult személyek ismerete;
- az alosztály állományából az egy időben szolgálatot ellátó állomány állandóságának ismerete;
- az alosztályok összetételének változtatási szükségességének ismerete;
- az alparancsnoki állomány és a beosztotti állomány közötti kapcsolat ismerete;

- az alparancsnoki állomány szükség szerinti – szervezeten belüli – áthelyezési szükségességének ismerete;
- a soron kívüli határforgalom-ellenőrzés engedélyezési mechanizmusának, dokumentáltságának gyakorlati végrehajtásával kapcsolatos eljárásrend ismerete;
- a határforgalom-ellenőrzés díjmentességére vonatkozó utastájékoztató végrehajtásával kapcsolatos gyakorlati eljárásrend ismerete;
- a határrendészeti szakrendszeri hozzáférések munkakörhöz igazított protokolljának betartásával kapcsolatos gyakorlati eljárásrend ismerete;
- az útlevélkezelői állomány váratlanszerű pótlási, leváltási képességének kialakításával és fenntartásával kapcsolatos eljárásrend ismerete;
- a határforgalom-ellenőrzés követelményszerű, tartalmi elemek szerinti utóellenőrzési képességének ismerete;
- a határátkelőhelyen az idegen tiszti (nem az adott szervezeti elemtől) jelenlét lehetőségének biztosításával kapcsolatos eljárásrend ismerete,
- a határátkelőhelyeken a határforgalom-ellenőrzés, térfigyelő kamerákon keresztüli kontroll lehetőségének kialakításával kapcsolatos eljárásrend ismerete;
- útlevélkezelői és a járőrtevékenység rögzítési lehetőségének ismerete;
- a stabil hőkamera-kezelő tevékenységének „elszigetelt” kontroll lehetősége nélküli végrehajtására vonatkozó eljárásrend ismerete;
- a mobil hőkamera-kezelő tevékenységének „elszigetelt” kontroll lehetősége nélküli végrehajtására vonatkozó eljárásrend ismerete.

A kutatási eredményként rögzített tényezők, amelyekkel a vezetőknek naprakész információval kell rendelkezniük, egyben a határrendészeti szolgálati ág korrupciós veszélyeztetettségét is jelentik (abban az esetben, ha a végrehajtásuk nem a normákban meghatározottak szerint történik).

Természetesen ezen kockázati tényezőket nem lehet külön-külön kezelni, a problémakör rendszerszemléletű gondolkodásmódot igényel.

A feladatellátások ellenőrizhetősége, ahogyan az előzőekben már említettük, főleg a határőrizeti tevékenység során jelent kihívást. A határforgalom-ellenőrzése mindig helyhez kötött, tehát az ellenőrizhetőség egyfelől könnyű, de a speciális helyhezkötöttség miatt mégis nehézségekkel „tarkított”.

Jogos kérdésként merülhet fel, hogy a határrendészeti szolgálati ághoz helyi, vagy távolabb lakó személyeket célszerű-e felvenni. Hogyan várható el a vezetőtől a beosztottal kapcsolatos, szükséges információk ismerete, ha a lakóhelye a szolgálati helytől 150 km-re található? Célszerű-e egy beosztotti kategóriába tartozó személyből alosztályvezetőnek kinevezni valakit – aki rendelkezik a tiszti kinevezés feltételeivel – vagy azon a határrendészeti kirendeltségen, ahol beosztottként szolgált, ne lehessen például öt évig vezető, csak egy másik szervezeti elemnél?

Természetesen még sorolhatjuk az ehhez hasonló kérdéseket, amelyekre a válaszokat nehéz egzakt módon megadni, mert a szolgálat érdekében kompromisszumokat kell kötni. A kérdés itt is az, hogy milyen mértékű kompromisszumok fogadhatók el.

6. INTELLIGENS HATÁRÁTKELŐHELY

A határforgalom-ellenőrzés vonatkozásában a korrupciós veszélyeztettség csökkentésének alternatív megoldása lehet a modern technológiák alkalmazása. Mivel a gyakorlatban még ilyen komplex rendszer nem elérhető, ezért indokolt és szükséges egy „*Intelligens határátkelőhely pilot projekt*” végrehajtása, amely biztosíthatja a követelményszerű további alkalmazást. Az Európai Integrált Határigazgatási Stratégiával összhangban a Nemzeti Integrált Határigazgatási Stratégia is kiemelt hangsúlyt fordít a kutatás-fejlesztésre és a modern technológiák alkalmazására.

A határforgalom-ellenőrzés során a technológia rendelkezésre állásával lehetőség van a biometrikus adatok alapján történő, rendészeti célú személyazonosítás végrehajtására. Az Európai Unióban, az úti okmányokra vonatkozó rendelkezés alapján⁵⁵ az ujjnyomat alapú személyazonosítás az egységesen elfogadott, úgynevezett másodlagos biometrikus adat (elsődleges az arckép, de jelenleg még a legtöbb esetben nem szoftveres, hanem az ellenőrzést végző személy általi azonosítás). Szintén az ujjnyomat alapú azonosítás az elvárás a vízumkötelezett harmadik ország állampolgárai esetében is.⁵⁶

Ezen ujjnyomat alapú azonosítás határátkelőhelyen történő alkalmazásával, az ott szolgáltatást teljesítő állomány vonatkozásában, nagy valószínűséggel a korrupciómegelőzés területén is jelentős előrelépést lehetne elérni. Az eljárásrend alapja a határátkelőhely valamennyi helyiségének (egyes helyiségcsoportok esetén zónáinak /például: folyosóból nyíló mosdó, mellékhelyiség/) és útlevélkezelői fülkéinek, illetve számítógépes munkaállomásának, érintés nélküli ujjnyomat alapú nyitási feltételeinek megteremtése. Szükséges az egyes helyiségekbe, útlevélkezelő fülkébe történő belépéshez személyre szabott

---

55 A Tanács 2252/2004/EK Rendelete (2004. december 13) a tagállamok által kiállított útlevélek és úti okmányok biztonsági jellemzőire és biometrikus elemeire vonatkozó előírásokról. Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32004R2252> (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

56 A Tanács határozata (2004. június 8.) a Vízuminformációs Rendszer létrehozásáról (VIS). (2004/512/EK)
Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32004D0512&from=EN> (Az utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)

(munkakör) jogosultság megadása. Mindenki csak oda tud belépni, ahová jogosultsággal rendelkezik. A belépéseket a rendszer folyamatosan naplózná és szükség esetén, szolgáltonként, kronológiai sorrendben, a határátkelőhely alaprajzán megjelenítve, képes lenne az adott személy mozgását szemléltetni. A rendszer előnye a kártyás jogosultsággal szemben, hogy az érintettnek az adott helyszínen kell lennie, mert személyéhez kötött a biometrikus azonosítója. Szintén biztonságnövelő hatást eredményezhetne, ha a számítógépes munkaállomásokat is csak a biometrikus azonosítóval lehetne használni (például: belépés a rendszerbe).

Abban az esetben, ha a határátkelőhelyen valóban feladathoz igazodóan kerülnek meghatározásra a személyhez kötött „helyiségek, zónák és munkaállomások”, akkor folyamatosan nyomon követhető mindenkinek a mozgása. Természetesen a rendszer megtévesztését célozhatja meg egy egy személy általi nyitás, de mégis több személy közlekedése, technikailag ez azonban megakadályozható, egyrészt a zsiliprendszerrel (csak az jöhet ki a helyiségből, aki be is ment), másrészt az átlépő személyek számának érzékelését végző riasztórendszerrel.

Az ujjnyomat alapú intelligens határátkelőhelyen (főleg a nagyobb épületkomplexumoknál) az is biztosítható, hogy illetéktelen személyek ne tartózkodhassanak a helyiségekben.

Ezzel a technológiai megoldással több adminisztrációs teher is csökkenthető lenne. Például, ha minden határátléptető bélyegző tárolása külön-külön tároló rekeszben történne, amely szintén csak ujjnyomat azonosítás alapján lenne nyitható, akkor azt csak az vehetné fel és adhatná le, aki az adott szolgálatra jogosultságot kapott. Szintén megoldható lenne a szolgálat közbeni bélyegző lenyomat-ellenőrzés elektronikus naplózása, ha a határátléptető bélyegző átadó-átvevő könyvet olyan mobil tároló elembe kellene tartani, amit szintén az ujjnyomat alapú azonosítással nyithatnak az adott szolgálatban.

Az elgondolás hosszú távú fejlesztése már a mesterséges intelligencia irányába hat, ahol a rendszer egyéb külső azonosítás (pl. testtartás, járás, gesztusok) alapján elemezné az átkelőhelyen tartózkodó személyek viselkedését, mozgását, és a személyenként meghatározott, normál tevékenységtől történő eltérést jelezné az arra jogosult vezetőnek.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Balla József – Kui László – Ritecz György: Kutatási összefoglaló a „Határőrizeti rendszer felülvizsgálata” címmel a Belső Biztonsági Alap terhére benyújtott és támogatást nyert pályázat keretében Záhony Határrendészeti Kirendeltségen végrehajtott kutatás eredményeiről.
2. Balla József: Határforgalom-ellenőrzés és úti okmány hamisítás 1996-2004 között, *Hadtudományi Szemle*, 2017., X. évfolyam 4. szám, Budapest, 2017, 373-397. p.
3. Balla József: Határőrizeti intézkedések a migrációs válság kezelésére és megszüntetésére, In.: Tóth Péter (szerk.), *Magyarország és a 2015-ös migrációs válság*, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017, 83-100. p.
4. Belügyminisztérium Határőrség Országos Parancsnoksága: Kézikönyv a BM Határőrség határforgalom ellenőrzésében résztvevő sorállomány részére, Budapest, 1982.
5. Bereczki Tamás: A korrupció pszichológiai gyökerei, *Magyar Tudomány*, 2018/4. szám, 2018.
Forrás: https://mersz.hu/hivatkozas/matud_f5264#matud_f5264
(Utolsó letöltés dátuma: 2018.12. 08.)
6. Deák József: Az Oroszországi Föderáció határőrizeti kihívásai napjainkban, *Hadtudomány* elektronikus szám, Forrás: http://mhtt.eu/hadtudomany/2016/2016_elektronikus/1_deak%20jozsef.pdf (Utolsó letöltés dátuma: 2018. 12. 08.)
7. Deák József: Külföldi határőrizeti anyagok megjelenése a Belügyi Szemle Tájékoztatójában (1964–1972), *Magyar Rendészet*, 16. évfolyam 1. szám, 2016, 25-32. p.
8. Fórizs Sándor: A határőrség első feléve belügyi alárendeltségben. *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények*. XIX. évfolyam, 2017, 233-242. p.

9. Fórizs Sándor: A határőrség megszervezése és működése, 1945-1956. In: *Őrzők, vigyázatok a határra! Határvédelem, határőrizet, határvadászok a középkortól napjainkig.* Szerk: Pósan László – Veszprémy László – Boda József – Isaszegi János. Zrínyi Kiadó. Budapest, 2017, 555-608. p.
10. Kardos Sándor István: A rendőri jogsértések között jelentkező korrupció megvalósulási körülményeinek, tendenciáinak vizsgálata a beosztotti állomány körében, Doktori (PhD) értekezés, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi Doktori Iskola, 2016, 224. p.
Forrás: <http://m.ludita.uni-nke.hu/repozitorium/bitstream/handle/11410/10875/Teljes%20sz%C3%B6veg%21?sequence=1&isAllowed=y> (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)
11. Kovács Gábor: A határőrségi csapaterő határrendészeti alkalmazásának szükségessége, elvei, módszerei és lehetőségei, *Határőrségi Tanulmányok*, 6. különszám, 2001, 3-115. p.
12. Kovács Gábor: A Magyar Rendőrség szerepvállalása hazánk határbiztonságában és a schengeni külső határok ellenőrzésében. In: Hautzinger Zoltán (szerk.). *Migráció és rendészet.* 254., Budapest: Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat, 2015, 69-84. p.
13. Kovács Gábor: A migráció bűnügyi hatásai a magyar határrendészet kockázatelemzési rendszerére. In: Hautzinger Zoltán (szerk.). *A migráció bűnügyi hatásai.* 338., Budapest: Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat, 2016, 141-150. p.
14. Kovács Gábor: A szervezeti és vezetői kommunikáció sajátosságai a rendészeti szerveknél. *Hadtudományi Szemle*, IX. évfolyam 1. szám, 2016, 381-394. p.
15. Kui László: A magyar határőrizet technikai támogatásának aktuális helyzete. *Határrendészeti Tanulmányok*, XIII. évfolyam 1. szám, 2016, 121-127. p.
16. Nemzeti Korrupcióellenes Program (2015-2018) Forrás: <http://korrupciomegelozes.kormany.hu/download/9/ff/91000/NKP%20Program.pdf> (Utolsó letöltés dátuma: 2018. 12. 08.)
17. Országos Rendőr-főkapitányság: Példatár a határrendészeti szolgálati ágat érintő korrupciós jellegű esetekről és a kapcsolódó cselekményekről /2010-2015.év/ Forrás: Országos Rendőr-főkapitányság Humánigazgatási Szolgálat Fegyelmi Osztály

18. Ritecz György: A határrendészeti kihívások változásai az EU országai és Magyarországot érintően az elmúlt évtizedekben. In: Gaál Gyula - Hautzinger Zoltán (Szerk.): *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények*, XII., 2011, 279-292. p.
19. Ritecz György: A Migráció a XXI. század kezdetén Globe Edit, Saarbrücken, 2017.
20. Szántó Zoltán: Bevezető Gondolatok, *Magyar Tudomány*, 2018/4. szám, 2018.
Forrás: https://mersz.hu/hivatkozas/matud_f5264#matud_f5264
(Utolsó letöltés dátuma: 2018. 12. 08.)
21. Transparency International Magyarország: Korruptió Kockázatok Magyarországon, Nemzeti Integritás Tanulmány Első rész, Transparency International, 2008., 12.
Forrás: <https://transparency.hu/wp-content/uploads/2016/05/Korruptio%20C3%B3s-kocka%20C3%A1zatok-Magyarorsz%20C3%A1gon-Nemzeti-integrit%20C3%A1s-tanulm%20C3%A1ny.pdf> (Utolsó letöltés dátuma: 2018. 12. 08.)
22. Vájlok – Bányai: Határrendészeti Járőrszolgálat, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, 2014.
23. Varga – Verhóczy: *Határrendészet*, Egyetemi jegyzet, Budapest, 2013.
24. Varga János: A határrendészeti kirendeltség szervezeti rendszerének sajátosságai és vezetésének aktuális kérdései. *Hadtudományi Szemle*, 10. évfolyam 1. szám, 2017, 506-526. p.
25. Varga János: Korruptió kockázatok a határrendészetben. *Magyar Rendészet*, 12. évfolyam 3. szám, 2012, 13-21. p.
26. Vas Gizella: *Határrendészeti szolgálati ág*, Pályakezdő rendőrtisztek kézikönyve, Budapest, 2016, 4.2., 2.4 alfejezet, 220-221. p.
27. Veprik Zita: A rendészeti korrupció. *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények*. XIX. évfolyam, 2017, 53-60. p.

Jogforrások

1. Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) 46. § (1)
Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=140968.248458
(Utolsó letöltés dátuma: 2018. 12. 08.)

2. A Tanács 2252/2004/EK Rendelete (2004. december 13) a tagállamok által kiállított útlevelek és úti okmányok biztonsági jellemzőire és biometrikus elemeire vonatkozó előírásokról
Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32004R2252> (Utolsó letöltés dátuma: 2018. 12. 08.)
3. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/399 rendelete a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex)
Forrás: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1514544453424&uri=CELEX:32016R0399#ntr1-L_2016077HU.01000101-E0001 (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)
4. 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről 1. §
Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=21269.314601 (Utolsó letöltés dátuma: 2018. 12. 08.)
5. 2005. évi CXV. törvény az Európai Közösségek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció elleni küzdelemről szóló, 1997. május 26-án kelt egyezmény kihirdetéséről, 2. cikk
Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=95288.133981 (Utolsó letöltés dátuma: 2018. 12. 08.)
6. 2011. évi CXIII. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről, 36. § h)
Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=139266.314724 (Utolsó letöltés dátuma: 2018. 12. 08.)
7. 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=152383.338099 (Utolsó letöltés dátuma: 2018. 12. 08.)
8. 329/2007. (XII. 13.) Korm. rendelet a Rendőrség szerveiről és a Rendőrség szerveinek feladat- és hatásköréről
Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=112629.316896 (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)
9. 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatok ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről
Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=176146.350652 (Utolsó letöltés dátuma: 2018. 12. 08.)

10. Az EU schengeni katalógusa Külső határellenőrzés Kiutasítás és visszafogadás, Ajánlások és legjobb gyakorlatok, Brüsszel, 2009. március 19., SCH-EVAL 48 FRONT 21 COMIX 252
Forrás: <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=-HU&f=ST%207864%202009%20INIT> (Utolsó letöltés dátuma: 2018. 12. 08.)
11. A Tanács határozata (2004. június 8.) a Vízüminformációs Rendszer létrehozásáról (VIS). (2004/512/EK)
Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32004D0512&from=EN> (Utolsó letöltés dátuma: 2018. 12. 08.)
12. A Tanács Határozata (2007. december 6.) a schengeni vívmányok rendelkezéseinek a Cseh Köztársaságban, az Észt Köztársaságban, a Lett Köztársaságban, a Litván Köztársaságban, a Magyar Köztársaságban, a Máltai Köztársaságban, a Lengyel Köztársaságban, a Szlovén Köztársaságban és a Szlovák Köztársaságban történő teljes körű alkalmazásáról (2007/801/EK).
Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:323:0034:0039:HU:PDF> (Utolsó letöltés dátuma: 2018. 12. 08.)
13. Határőrizeti szabályzat a határőrség sorállománya részére, Belügyminisztérium Határőrség Országos Parancsnokság, Hőr/4, Budapest, 1977.
14. A Rendőri Hivatás Etikai Kódexe
Forrás: <http://www.police.hu/hu/a-rendorsegrol/testulet/altalanosan/a-rendori-hivatas-etikai-kodexe> (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12.08.)
15. Etikai kódex, a Belügyminisztérium hivatali szervezetei, a minisztérium hivatal tevékenységét segítő szervezetek, a belügyminiszter irányítása alá tartozó önálló szervezetek és az önkormányzati tűzoltóság hivatásos állománya számára
Forrás: <http://www.brdsz.hu/vegyes/kodex.html> (Utolsó letöltés dátuma: 2018.12. 08.)

A Nemzeti Közszerológálati Egyetem kiadványa.

Kiadó:

Nemzeti Közszerológálati Egyetem;
Államtudományi és Közigazgatási Kar
www.uni-nke.hu

Felelős Kiadó:

Prof. Dr. Kis Norbert dékán
Címe: 1083 Budapest, Üllői út 82.

Kiadói szerkesztő:
Strángli Szandra Letícia

Tördelőszerkesztő:
Vöröss Ferenc

ISBN 978-963-498-022-3

A kiadvány a KÖFOP-2.2.3-VEKOP-16-2016-00001
„Kapacitásfejlesztés és szemléletformálás a korrupciós esetek
nagyobb arányú felderítése, illetve megelőzése érdekében”
című projekt keretében készült.

A kiadvány a KÖFOP-2.2.3-VEKOP-16-2016-00001 „Kapacitásfejlesztés és szemléletformálás a korrupciós esetek nagyobb arányú felderítése, illetve megelőzése érdekében” című projekt keretében készült.

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFECTETÉS A JÖVŐBE